

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulakiin muutoksia 1.7.2021 alkaen

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulakiin (734/1992) tulee muutoksia, jotka tulevat voimaan pääosin 1.7.2021 alkaen. Vain maksukattoa koskevat muutokset tulevat voimaan 1.1.2022 alkaen, koska maksukatto on kalenterivuosisidonnainen. Muutoksilla halutaan edistää terveyden tasa-arvoa ja hoidon saatavuutta siten, että laajennetaan terveystalvelujen maksuttomuutta sekä kohtuullistetaan maksuja. Asiakkaan oikeusturvaa vahvistetaan mm. täsmentämällä maksuja koskevan laskun ja päätöksen sisältövaatimuksia sekä muutoksenhakua koskevaa sääntelyä.

Asiakasmaksulain muutoksesta annetun lain 2 a §:llä selkiytetään sitä, että maksun periminen kuuluu nimenomaan kunnalle tai kuntayhtymälle eikä kunta/kuntayhtymä voi siirtää palveluntarjoajalle oikeutta maksun perimiseen. Ostopalveluista peritään samat maksut kuin kunnan itsensä tuottamista palveluista.

Lapin sairaanhoitopiirissä merkittävimpiä muutoksia asiakasmaksujen perimiseen on avosairaanhoidon, suun terveydenhuollon tutkimuksen ja hoidon sekä päiväkirurgian maksuttomuus kaikille alle 18-vuotiaille. Myöskään asiakasmaksua perumattomasta ajanvarauksesta ei peritä alle 18-vuotiailta. Lisäksi seksuaalisen väkivallan uhreja varten perustettujen tukikeskusten palvelut, päihteitä käyttäville raskaana oleville suunnattujen äitiyspoliklinikoiden antama tutkimus, hoito ja seuranta ovat maksuttomia.

Perusterveydenhuollossa sairaanhoitajan, terveydenhoitajan tai kättilön vastaanottokäynneistä ei peritä maksua edes 18 vuotta täyttäneeltä. Vastaanotot ovat maksuttomia kaikenikäisille riippumatta siitä, miten palvelu järjestetään (myös esim. etäpalvelut)

Asiakasmaksu (50,80 €) perumattomasta ajanvarauksesta voidaan periä, kun asiakas tai hänen edustajansa on varannut vastaanottoajan **terveydenhuollon palveluihin** tai sosiaali- ja terveydenhuollon **lyhytaikaisen hoito- tai asumispalvelupaikan** ja asiakas on ilman hyväksyttävää syytä ja jättänyt vastaanoton tai paikan ennalta peruuttamatta. Maksun saa periä vain, mikäli maksun perimistä ei voi pitää kohtuuttomana ja kunta tai kuntayhtymä on varauksen yhteydessä ilmoittanut mahdollisuudesta periä maksu sekä antanut ohjeet ajan tai paikan peruuttamiseksi ennalta. Maksu voidaan periä myös silloin, jos kunta tai kuntayhtymä on tehnyt ajanvarauksen tai paikan varauksen asiakkaan tai hänen edustajan aloitteesta. Tällöin velvoitteena on edellä mainitun lisäksi, että ilmoitus tulee tehdä **kirjallisesti** ja että asiakasta tai tämän edustajaa **muistutetaan** varatusta ajasta tai paikasta.

Pitkäaikaishoidon maksujen määräämisestä on Lapin sairaanhoitopiirin hallitus hyväksynyt lakimuutoksen perusteella erillisen ohjeistuksen. Laki määrittelee mm.: hoitomaksupäätöksen sisällön vähimmäisvaatimukset, tuloista tehtävien vähennysten laajentaminen koskemaan myös mm. avopuolisoiden yhteistalouden purkamiskäsittelyä, edunvalvojan palkkiota ja todellisia asumismenoja. Sairaanhoitopiirin omana linjauksena harkinnanvaraisina vähennyksinä ohjeessa ovat esim. erillisten esitysten perusteella tehtävät vähennykset yksittäisille kuukausille ja tilintarkastuspalkkio. Pitkäaikaishoidon maksu määrätään kuukausimaksuksi. Maksun saa periä, vaikka palvelu keskeytyisi tilapäisesti asiakkaasta johtuvasta syystä. Mutta jos palvelu kuitenkin keskeytyy yli viideksi päiväksi, maksua ei peritä viittä päivää ylittävältä ajalta. Jos palvelu keskeytyy kunnasta tai kuntayhtymästä johtuvasta syystä tai siksi, että asiakas on laitoshoidossa, maksua ei peritä myöskään mainitun viiden päivän ajalta. Jos palvelun keskeytys jatkuu koko kuukauden, maksua ei peritä lainkaan. Lain mukaan maksujen alentaminen tai poistaminen ovat ensi sijaisia toimeentulotukeen nähden. Aiempien päätösten mukaisesti Lapin sairaanhoitopiirissä ei jätetä perimättä tai alenneta muita kuin henkilön maksukyvyyn mukaan määrättyjä maksuja (pitkäaikaishoito) eli asiakasmaksulain 11 § 2 momentissa olevaa mahdollisuutta muidenkin kuin henkilön maksukyvyyn mukaan määrättyjen maksujen perimättä jättämiseen tai alentamiseen ei käytetä.

Lapin sairaanhoitopiirin ajanvarauskirjeiden sisältö päivitetään vastaamaan uuden lain vaatimuksia. Lisäksi tehostetaan asiakkaiden eAsiointi luvan ja yhteystietojen (puhelinnumero) täydentämistä ja päivittämistä, jotta asiakas pystyy vastaanottamaan tekstiviestimuistutteen varatusta ajasta.

Lisätietoja

talousjohtaja Elisa Kusmin p. 040 758 2762
laskentapäällikkö Seija Voutilainen p. 040 579 0776
etunimi.sukunimi @ lshp.fi